

Neulanpistotapaturmat

Tavallisin tapaturma on pistovahinko, jolloin verellä tai eritteellä kontaminoitunut terävä esine, kuten neula, lävistää ihon tai kun potilaan verta tai eritettä (niveleeste, siemenneste, kudoste, selkäydinneste jne.) joutuu limakalvolle, silmiin, suuhun, nenään tai rikkiäiselle iholle.

Hepatiitti B on helpoimmin neulanpistotapaturman yhteydessä tarttuva virus.

Toiminta altistuksen jälkeen

- Varmista, että vahinko ei pääse toistumaan
- Puhdista altistunut alue
- Huuhtelee runsaalla vesimäärällä ja saippualla
- Älä purista haava-alueita. Jos verta on ihottumassa, haavaisella iholla tai pistohavassa, aseta vauriokohtaan kahden minuutin ajaksi alkoholipitoinen (vähintään 70-prosenttinen alkoholi) haude
- Huuhtelee silmä puhtaalla vedellä tai silmänhuuhteluliuksella
- Hakeudu hoitoon, jossa selvitetään tapaturmariski ja arvioidaan HIV-tartunnan ja muiden veriteitse tarttuvien mikrobin vaara ja otetaan tarvittavat näytteet altistuksesta ja altistuksen lähteestä
 - Altistuksen kohteesta: 0-näyte, HIV-vasta-aineet, HBs-vasta-aineet (jos henkilö rokotettu ja lähde HBsAg-positiivinen), HCV-vasta-aineet
 - Altistuksen lähteestä: HIV-vasta-aineet, HBsAg, HCV-vasta-aineet

Profylaksi

Neulanpistotapaturmien ehkäisyssä on tärkeää hallita toimenpide ja kehittää toiminta- ja työtapoja turvallisiksi, käyttää suojavälineitä ja noudattaa aseptisiä varotoimenpiteitä.

Altistustilanteessa infektion riskiä voidaan vähentää;

Hepatiitti B

- Pistovahingon tai hepatiitti B -positiivisen tuoreveren siirron yhteydessä
 - Hepatiitti B-immunoglobuliini ja hepatiitti B -rokote annetaan mahdollisimman pian. Tehosterokote 1 ja 6 kuukauden kuluttua.
 - Mikäli henkilö on rokotettu, tarkistetaan vaste ja annetaan tarvittaessa tehosterokote.

HIV

- 4 viikkoa kestävä lääkitys aloitetaan 2 tunnin kuluessa työtapaturmasta.
- Kliininen ja laboratorioseuranta HIV:n profylaktisen lääkehoidon aikana

Profylaksin seuranta ja mahdollisen tartunnan toteamiseksi tarvittava seurantanäytteet 1, 3 ja 6 kuukauden kuluttua altistumisesta, mikäli altistuksen lähde on ollut kroonisen virusinfektion kantaja.